

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/199/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615206957
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1615206957.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a členov senátu JUDr. Romana Huszára a JUDr. Magdalény Florekovej v právnej veci žalobcu: AB 2 B. V., so sídlom Strawinskylaan 933, Amsterdam, Holandské kráľovstvo, reg. č. 572 79 667, zast. Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, Trenčín, IČO : 47 234 679 proti žalovanému: A. M., nar. XX.X.XXXX, naposledy C. S. XXXX/XX, Z., t.č. hlásený pobyt bezdomovca Z., o zaplatenie 367,54 € s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky č. k. 6C/953/2015-57 zo dňa 20. júna 2019 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný nemá voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu o zaplatenie 367,54 € s príslušenstvom. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, § 524 a § 526 Občianskeho zákonníka a § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s úverovou zmluvou zo dňa 2.11.2011, ÚZP, výzvou k úhrade celého dlhu zo dňa 25.7.2013, poštovým podacím hárkom, výpisom čerpania, splátok a úhrad, oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 19.11.2014 a poštovým podacím hárkom. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že dňa 2.11.2011 bola medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným uzavretá úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXXXXXX. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie bezúčelového revolvingového úveru žalovanému s uvedenou výškou úverového rámca 320,- €, s výškou mesačnej splátky 4 % z dlžnej čiastky, s úrokovou sadzbou 26,28 %, 11,88 %. Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 19.11.2014 vyplýva, že právny predchodca žalobcu spoločnosť Home Credit Slovakia a. s. oznamuje týmto listom žalovanému, že pohľadávku vyplývajúcu z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX postúpila na žalobcu zmluvou o postúpení zo dňa 18.3.2013. Zároveň ho vyzvala, aby pohľadávku z úverovej zmluvy v celkovej sume 479,28 € uhradil v lehote 7 dní odo dňa odoslania tejto výzvy na bankový účet č. P. K. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX pod N. XXXXXXXXXXXX.

1.2. Právny predchodca žalobcu mal žalobcovi postúpiť pohľadávku proti žalovanému zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 18.3.2013, ktorú v konaní žalobca (napriek výzve súdu) nepredložil. Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 19.11.2014 vykonaného Advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., prvoinštančný súd zistil, že toto oznámenie bolo vykonané uvedenou

advokátskou kanceláriou v mene spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. na základe udeleného plnomocenstva. V oznámení je uvedené, že k postúpeniu pohľadávky zo spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. na spoločnosť AB 2 B.V. malo dôjsť na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 18.3.2013. Súčasťou oznámenia je aj oznámenie, že Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA, s.r.o. na základe plnej moci prevzala zastupovanie aj spoločnosti AB 2 B.V. V zmysle výzvy mal žalovaný ako dlžník zaplatiť dlžnú sumu na bankový účet P. K. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, pod variabilným symbolom XXXXXXXXXXXX. Z podacieho hárku nie je súdu známe, čo bolo predmetom zásielky odoslanej žalovanému.

1.3. Aktívnu vecnú legitímáciu sa podľa súdu prvej inštancie rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu, a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009). Žalobca ani v žalobe, a ani na výzvu súdu neuviedol, na základe akého právneho úkonu si žalobou uplatnil pohľadávku z úverovej zmluvy, a teda preukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu. Skutočnosť, že pohľadávku mal nadobudnúť vyplýva len z oznámenia o postúpení pohľadávky. Túto skutočnosť však dostatočným spôsobom nepreukázal. V tvrdeniach žalobcu súd zistil viaceré rozpory, ktoré tieto tvrdenia spochybňujú. V oznámení o postúpení pohľadávky vykonanom advokátskou kanceláriou je uvedené, že ide o zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 18.3.2013. Postúpenie pohľadávky spochybňuje aj skutočnosť, že žalovaný bol vyzývaný na zaplatenie dlžnej sumy na bankový účet č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, pod variabilným symbolom XXXXXXXXXXXX tak zo strany spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. (vo výzve zo dňa 25.7.2013, kde táto spoločnosť prezentovala uvedený bankový účet ako svoj vlastný účet), ako aj zo strany žalobcu AB 2 B. V. na účet číslo: P. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, pod variabilným symbolom XXXXXXXXXXXX, po údajnom postúpení pohľadávky (v oznámení o postúpení pohľadávky). Ide o totožné číslo účtu a variabilný symbol spoločnosti Home Credit Slovakia a. s. Ďalší rozpor súd zistil aj v tom, že kým v oznámení o postúpení pohľadávky vyzval žalobca žalovaného na zaplatenie pohľadávky ku dňu oznámenia vo výške 479,28 €, v zosplatnení úveru zaslanom spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. je uvedené, že ide o dlžnú čiastku vo výške 432,54 €. To vzbudzuje pochybnosti o tom, v akom rozsahu mala byť pohľadávka z predmetnej zmluvy postúpená. Žalobca nedoložil zmluvu o postúpení pohľadávky ani na výzvu súdu. Súd dospel k záveru, že žalobca dostatočným spôsobom nepreukázal postúpenie pohľadávky a tým aj svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore.

1.4. Súd prvej inštancie uviedol, že mu boli známe závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 4 Obo 210/2001, podľa ktorých relevantným oznámením postupcu o postúpení pohľadávky dlžníkovi je bez ďalšieho založená aj aktívna legitímácia postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd ju akceptuje bez toho, aby skúmal ako prejudiciálnu otázku existenciu, resp. platnosť zmluvy o postúpení. Uviedol k nim, že v tomto prípade bolo postúpenie pohľadávky oznámené dlžníkovi (žalovanému) advokátskou kanceláriou, ktorá podľa predložených plnomocenstiev zastupovala a zastupuje obe zmluvné strany zmluvy o postúpení pohľadávok, t. j. tak postupníka ako aj postupcu. Obe plnomocenstvá sú pritom všeobecné a sú udelené v ten istý deň 31.5.2014. Navyše uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu sa týkalo postúpenia pohľadávky v obchodnom spore a nie v spotrebiteľskej právnej veci.

1.5. Súdu bolo z jeho činnosti známe, že voči spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. bolo zo strany spotrebiteľov viackrát úspešne uplatnené právo na vydanie bezdôvodného obohatenia (napr. rozsudok Okresného súdu Svidník č. k. 5C/98/2010-125 zo dňa 13. januára 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3Co/41/2012-151 zo dňa 6. marca 2013 a iné) a taktiež aj v prípade nárokov uplatňovaných zo strany spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. voči spotrebiteľom boli žaloby zamietnuté (spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s. bola v konaniach neúspešná). S procesným neúspechom v konaní je spravidla spojená aj povinnosť zaplatiť úspešnej protistrane náhradu trov konania. V prípade procesného úspechu spotrebiteľa a priznania práva na náhradu trov konania spotrebiteľovi by si spotrebiteľ musel uplatňovať zaplatenie týchto trov konania voči subjektu v zahraničí (voči obchodnej spoločnosti so sídlom v Holandskom kráľovstve), čo je nepochybne možné považovať za pozíciu nevýhodnejšiu ako by to bolo v prípade uplatňovania si svojich práv (resp. ich núteného výkonu) v tuzemsku (napr. vo vzťahu k prístupu spotrebiteľa k vedomostiam v oblasti rozhodného

exekučného práva, jazykovej bariéry a pod.). Spotrebiteľ vstupoval do zmluvného vzťahu s tuzemskou spoločnosťou a z predložených dokumentov nevyplýva, že by spotrebiteľ mal možnosť sa k postúpeniu pohľadávky na subjekt do zahraničia vôbec vyjadriť. Z oznámenia o postúpení pohľadávky je zrejmé, že spotrebiteľovi bolo až po údajnom postúpení pohľadávky oznámené, že k takémuto postúpeniu došlo. Navyše ako bolo už vyššie konštatované, aj po údajnom postúpení pohľadávky bol žalovaný vyzvaný, aby svoj dlh zaplatil na bankový účet, ktorý podľa vyjadrenia spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. (v liste, ktorým malo dôjsť k zosplateniu úveru) má patriť spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. a nie „novému“ veriteľovi (na rovnaký účet ako pred údajným postúpením pohľadávky), čo vzbudzuje pochybnosti o postúpení pohľadávky, ktoré neodstránil žalobca predložením riadnej zmluvy o postúpení, keďže na ňom je dôkazná povinnosť svojich tvrdení. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. b/ Občianskeho zákonníka dodávateľ nesmie previesť práva a povinnosti zo spotrebiteľskej zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by sa týmto prevodom zhoršila vymožitelnosť alebo zabezpečenie pohľadávky spotrebiteľa. Vzhľadom na to že vnútroštátny súd má povinnosť prieskumu neprijateľných (nečestných) zmluvných podmienok z úradnej moci (napr. rozsudok ESD Oceáno Grupo Editorial - spojené veci C-240/98 až C-244/98) a priamo zákon určuje ako jednu z možných neprijateľných zmluvných podmienok aj prevod práva zo spotrebiteľskej zmluvy, súd považuje záver prezentovaný v citovanom rozsudku najvyššieho súdu o nemožnosti prieskumu platnosti tejto zmluvy zo strany súdu za neaplikovateľný na spory zo spotrebiteľskej zmluvy, ak k prevodu práva (postúpeniu pohľadávky) došlo na strane dodávateľa. V zmysle uvedenej právnej úpravy by súd mohol v spotrebiteľskej veci označiť zmluvu o postúpení pohľadávky za neplatnú a rozpornú s citovaným ustanovením zákona už i s ohľadom na to, že v prípade nárokov spotrebiteľa voči dodávateľovi či už zo zmluvy, alebo i z príslušenstva pohľadávky a trov konania by sa situovaním nového veriteľa v inom štáte zhoršila vymožitelnosť jeho práva. Predmetom skúmania postúpenia je i to, či došlo k postúpeniu celej pohľadávky a celého príslušenstva, keď žalobca uplatňuje častokrát napríklad i zmluvnú pokutu, budúce zmluvné úroky, rôzne poplatky a podobne (rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 5C/66/2015 zo dňa 18. mája 2015).

1.6. Súd prvej inštancie ďalej pokračoval tým, že pohľadávku možno postúpiť písomnou zmluvou, na základe ktorej namiesto doterajšieho veriteľa (postupcu) nastúpi do trvajúceho záväzku nový veriteľ (postupník). Na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky sa nevyžaduje súhlas dlžníka, keďže zmena v osobe veriteľa sa netýka jeho oprávnení a povinností vyplývajúcich pre neho zo záväzku. Na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky sa nevyžaduje ani to, aby dlžník o nej vedel. Postupník sa na základe postúpenia stane veriteľom namiesto postupcu a pohľadávku nadobúda s príslušenstvom a všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Pohľadávku nadobúda aj s námietkami, ktoré možno proti nej uplatniť. Dlžník nie je postúpením vo svojom právnom postavení dotknutý, je však povinný plniť už novému veriteľovi, len čo sa o postúpení pohľadávky dozvedel. Keďže pohľadávku možno platne postúpiť novému veriteľovi (postupníkovi) bez vedomia dlžníka, zákon v tomto ustanovení ukladá pôvodnému veriteľovi (postupcovi) povinnosť bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi, že došlo k postúpeniu pohľadávky. Právne účinky postúpenia aj voči dlžníkovi nastanú až okamihom, keď bol dlžník upovedomený o postúpení pohľadávky. Zákon neupravuje ani formu, ani obsah tohto oznámenia, preto stačí, ak sa postúpenie pohľadávky oznámia akýmkoľvek spôsobom, nevyhnutné však je, aby sa dlžník vôbec dozvedel, že má plniť novému veriteľovi. Kým postupca dlžníkovi neoznámil postúpenie pohľadávky alebo mu to postupník nepreukázal, dlžník môže svoj dlh splniť postupcovi a dosiahnuť tak zánik záväzku. Postupca je povinný takéto plnenie prijať, ale po prijatí plnenia je pôvodný veriteľ povinný vydať ho novému veriteľovi (postupníkovi). V prejednávanej veci žalobca ako postupník nepredložil zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 18.3.2013 tak, ako uviedol v oznámení o postúpení pohľadávky žalovanému zo dňa 19.11.2014. Súd nespochybňoval, že dlžníkovi nie je potrebné predložiť zmluvu o postúpení pohľadávok, pretože ani nie je účastníkom takéhoto právneho úkonu, avšak následky tohto úkonu sa ho týkajú (týkajú sa jeho postavenia), a preto aj samotný zákon vyžaduje, aby bol o postúpení pohľadávky upovedomený postupcom v akejkoľvek forme. Podľa názoru súdu sa však upovedomenie o postúpení pohľadávky musí dostať k dlžníkovi takým spôsobom, aby si bol vedomý toho, že došlo k zmene v osobe veriteľa a svoju pohľadávku má plniť niekomu inému. V tejto veci žalobca nepreukázal, že by bol žalovaný upovedomený o postúpení pohľadávok takým spôsobom, aby vedel, komu má plniť. Žalobca nepreukázal, že upovedomenie o postúpení pohľadávky bolo žalovanému skutočne doručené, pretože takéto jeho tvrdenia z podacieho hárku priloženého k žalobe nevyplývajú. Vzhľadom na uvedené mal súd pochybnosti o tom, kto je veriteľom žalovaného, pretože žalobca súdu nepredložil zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 18.3.2013, ako uviedol v oznámení o postúpení pohľadávky a taktiež postúpenie pohľadávky z úverovej zmluvy nedoložil súdu prílohu

(zoznam postúpených pohľadávok), z ktorého by vyplývalo, čo bolo jej predmetom a či skutočne na základe zmluvy o postúpení pohľadávok došlo k postúpeniu pohľadávky proti žalovanému. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto osebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom navrhovateľ tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 192/2004). Keďže žalobca, na podnet ktorého začalo konanie, nepreukázal, že je veriteľom žalovaného, a že je nositeľom hmotnoprávných oprávnení v právnom vzťahu, z ktorého je vyvodzovaný žalobou uplatnený nárok, nie je vo veci potrebné skúmať, či úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXX má alebo nemá všetky náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch. Po zohľadnení vyššie uvedených skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nebol aktívne legitimovaný na podanie návrhu, a preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

1.7. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. V prejednávanej veci bol plne úspešný žalovaný a vzniklo mu tak právo na náhradu trov konania. Keďže žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil a iné trovy mu zo spisu nevyplývajú, rozhodol súd tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel alebo aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Vytkol súd prvej inštancie, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca v predmetnom spore odvodzoval svoju aktívnu vecnú legitímáciu z § 526 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o samotnú povinnosť postupcu oznámiť postúpenie pohľadávky dlžníkovi bezodkladne, je zrejmé, že táto povinnosť postupcu je dôležitá iba vo vzťahu k tej skutočnosti, komu (t.j. postupcovi alebo postupníkovi) bude dlžník plniť svoj záväzok z úverovej zmluvy. Inými slovami, právnym následkom oznámenia postupcu o postúpení pohľadávky je povinnosť dlžníka plniť postupníkovi, v opačnom prípade, t.j. ak postupca neoznámí postúpenie pohľadávky dlžníkovi, právnym následkom je skutočnosť, že dlžník je naďalej povinný plniť postupcovi. Žalobca zároveň zdôrazňuje, že postúpením pohľadávky nedošlo v žiadnom ohľade k zhoršeniu postavenia žalovaného ako spotrebiteľa, nakoľko nedošlo ani k zmene podmienok dohodnutých v úverovej zmluve ani k zmene platobných údajov. Pohľadávka síce bola postúpená na postupníka, avšak táto aj naďalej zostala v správe pôvodného veriteľa (postupcu). O tejto skutočnosti svedčí i ten fakt, že platobné údaje, t.j. číslo účtu a variabilný symbol, ostali naďalej rovnaké. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obo 93/2008, zo dňa 20. mája 2009. Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., v mene právneho predchodcu veriteľa t.j. v mene postupcu, oznámila v súlade s § 526 ods. 2 a v spojitosti s § 22 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky v dobrej viere dlžníkovi na ním uvedenú adresu, žalobca si bol vedomý toho, že žalovaný môže spochybňovať doručenie „Oznámenia postúpenia pohľadávky“ a preto predvídavo k žalobe pripojil ako prílohu Oznámenie o postúpení pohľadávky, a teda z pohľadu teórie práva je to platný a účinný hmotnoprávny úkon. S ohľadom na uvedené, žalobca zastáva právny názor, že v tomto prípade uniesol bremeno tvrdenia ohľadne svojej aktívnej vecnej legitímácie, keď v žalobnom návrhu tvrdil, že došlo k hmotnoprávnemu úkonu „Oznámeniu o postúpení pohľadávky postupcom“ a bremeno dôkazu uniesol priložením listinného dôkazu - „Poštový podací hárok“, ktorý osvedčuje právnu skutočnosť, že „Oznámenie o postúpení pohľadávky“ bolo zaslané na adresu žalovaného. To isté preukázal aj v súvislosti so zaslanou výzvou žalovanému na splatenie celého úveru. Žalobca si svoju informačnú povinnosť voči žalovanému riadne splnil. Konajúci súd nemôže urobiť sporným to, že žalobný návrh spolu s prílohami doručil do vlastných rúk žalovanému, a teda nesporne najneskôr, týmto okamihom bol voči žalovanému doručný aj hmotnoprávny úkon Oznámenie o postúpení pohľadávky, ktorý je prílohou žalobného návrhu, a teda pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, t.j. stav kedy dlžníkovi nad mieru všetkých pochybností bolo oznámené postúpenie pohľadávky postupcom. Za pravdu žalobcovi dáva aj uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.3.2018, sp. zn. 5Co 97/2017, ktorý rozhodol: „Súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru o neplatnom postúpení pohľadávky v spotrebiteľských sporoch podľa názoru odvolacieho súdu už nebolo potrebné posudzovať postúpenie i podľa ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka. Neobstojí ani záver

súdu prvej inštancie o tom, že postúpenie pohľadávky na subjekt so sídlom v zahraničí je nekalou obchodnou praktikou.“

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Podľa § 470 ods. 1 prechodných ustanovení Civilného sporového poriadku ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

5. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené ustanovenie Civilného sporového poriadku preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, pretože súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav v zmysle § 215 ods. 1 C.s.p., vec posúdil správne po právnej stránke a svoje rozhodnutie i náležitým spôsobom odôvodnil (§ 220 ods. 2 C.s.p.).

6. Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

6.1. Podľa § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

6.2. Podľa § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi.

6.3. Podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

7. Súd je pri rozhodovaní o akejkoľvek žalobe vždy povinný skúmať existenciu aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, a to aj ak ju v konaní nikto nenamieta. Pokiaľ sa súd k tejto otázke aj výslovne nevyjadrí, neznamená to, že sa s ňou nevysporiadal. Aktívna vecná legitímácia predstavuje také právne postavenie žalobcu, na základe ktorého mu podľa hmotného práva patrí žalobou uplatnené právo (nárok) alebo na základe ktorého má procesné právo uplatniť na súde žalovaný nárok. Žalobca má povinnosť uniesť v súvislosti s aktívnou vecnou legitímáciou bremeno tvrdenia a bremeno dôkazu. Bremeno tvrdenia žalobca unesie už tým, že si určitý nárok uplatní na súde, aj pokiaľ túto skutočnosť výslovne v žalobe neuvedie. Žalobcu zaťažuje tiež povinnosť toto svoje tvrdenie v konaní preukázať, nakoľko je to žalobca, kto z tohto tvrdenia vyvodzuje pre seba priaznivé právne následky.

8. V posudzovanej veci žalobca tvrdil, že je právnym nástupcom spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., ktorá uzatvorila ako veriteľ so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o úvere č. 6111001521 zo dňa 2.11.2011. Prílohou žaloby bola listina zo dňa 19.11.2014 označená ako „Oznámenie o postúpení pohľadávky, Predžalobná výzva na zaplatenie dlhu a oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia“.

9. Postúpenie pohľadávky je dvojstranný právny úkon, ktorým do existujúceho záväzkového vzťahu z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok, vstupuje namiesto pôvodného veriteľa - postupcu, nový veriteľ - postupník. Postúpením pohľadávky prechádzajú na postupníka všetky práva spojené s pohľadávkou, vrátane práva domáhať sa jej splnenia na súde. Pre platnosť zmluvy o postúpení pohľadávok sa vyžaduje písomná forma; súhlas dlžníka s postúpením pohľadávky nie je potrebný. Na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávok nemá vplyv skutočnosť, či dlžník o nej má vedomosť. Zákon ukladá postupcovi povinnosť bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi postúpenie pohľadávky. Nesplnenie si tejto povinnosti však nie je sankcionované neplatnosťou postúpenia pohľadávky. Predmetné zákonné ustanovenie slúži na ochranu dlžníka, ktorý môže plniť jemu známemu veriteľovi, hoci tento už pohľadávku postúpil, pričom postupca (pôvodný veriteľ) je povinný plnenie dlžníka prijať a dlžník sa takýmto plnením účinne zbaví záväzku. Nie je však vylúčené, aby dlžník pri absencii oznámenia o postúpení pohľadávky postupcom plnil aj postupníkovi, ak sa iným spôsobom dozvie o postúpení pohľadávky (v praxi najmä na základe

preukázania postúpenia postupníkom), resp. ho k tomu zaviazže právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu.

10. V prípade, keď žalobca tvrdí, že žalovaná pohľadávka bola naňho postúpená, teda že nie je pôvodným veriteľom žalovaného, ale nárok domáhať sa uspokojenia žalovanej pohľadávky naňho prešiel na základe jej postúpenia, je žalobca na to, aby uniesol dôkazné bremeno vo vzťahu k existencii svojej aktívnej vecnej legitímácie, povinný preukázať, že došlo k platnému postúpeniu žalovanej pohľadávky z pôvodného (predchádzajúceho) veriteľa na žalobcu. Nakoľko platné postúpenie pohľadávky je možné len na základe písomnej zmluvy (§ 524 Občianskeho zákonníka), preukázať túto skutočnosť možno práve predložením zmluvy o postúpení pohľadávky.

11. Žalobca súdu prvej inštancie v konaní zmluvu o postúpení pohľadávky nepredložil. Doručil súdu iba listinu zo dňa 19.11.2014 označenú ako „Oznámenie o postúpení pohľadávky, Predžalobná výzva na zaplatenie dlhu a oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia“, v ktorej sa konštatuje, že došlo k postúpeniu pohľadávky vyplývajúcej z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 2.11.2011. Nebolo teda možno ustáliť, že skutočne došlo k platnému postúpeniu žalovanej pohľadávky na žalobcu. Predložená listina nepredstavuje zmluvu o postúpení pohľadávky, ide iba o oznámenie, že k postúpeniu pohľadávky došlo.

12. Dôkazom preukazujúcim aktívnu vecnú legitímáciu postupcu nemôže byť oznámenie o postúpení pohľadávky, ktoré právny predchodca žalobcu súdu predložil. V zmysle § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Oznámenie o postúpení pohľadávky predstavuje jednostranný právny úkon postupcu adresovaný dlžníkovi, ktorého účelom je informovanie dlžníka o osobe aktuálneho veriteľa a jeho právne účinky sa týkajú otázky, plnením ktorej osobe sa dlžník zbaví svojho dlhu. Ide o inštitút odlišný od samotného postúpenia pohľadávky, pričom zo samotného oznámenia o postúpení pohľadávky nemožno robiť žiadne závery o existencii aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. K prevodu pohľadávky vrátane práva domáhať sa splnenia pohľadávky na súde dochádza na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, nie na základe oznámenia podľa § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V prípade, že postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, dlžník nemá v zmysle § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka právo dožadovať sa preukázania zmluvy o postúpení. Toto ustanovenie sa však týka len dlžníka a nijako nebráni súdu skúmať aktívnu vecnú legitímáciu postupníka a požadovať za týmto účelom od neho zmluvu o postúpení pohľadávok, resp. preukázanie postúpenia pohľadávky.

13. Žalobca vo svojom odvolaní citoval rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obo 93/2008, zo dňa 20. mája 2009, v ktorom sa však najvyšší súd zaoberal iba účinkami oznámenia o postúpení pohľadávky, nie otázkou skúmania platnosti postúpenia pohľadávky. Túto otázku riešil najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 4 Obo 210/2001 zo dňa 11. júna 2003, s ktorým sa vysporiadaval súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4 Obo 210/2001 konštatoval, že relevantným oznámením postupcu o postúpení pohľadávky dlžníkovi je bez ďalšieho založená aj aktívna legitímácia postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd ju akceptuje bez toho, aby skúmal ako prejudiciálnu otázku existenciu, resp. platnosť zmluvy o postúpení. Tento právny názor bol však prekonaný neskorším rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 76/2007 z 28. januára 2009, ktorý bol i publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR (R 46/2009), podľa tohto rozhodnutia z Občianskeho zákonníka nemožno vyvodiť, že dlžník by nemohol namietat a súd skúmať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ak by toto postúpenie dlžníkovi oznámil postupca, ale dlžník by mohol namietat platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ak by postúpenie pohľadávky postupca dlžníkovi síce neoznámil, avšak postupník by postúpenie pohľadávky dlžníkovi preukázal. Pre takéto rozlišovanie (dualitu) v postavení dlžníka (porovnaj R 119/2003) nemožno nájsť oporu v ustanovení § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa tohto ustanovenia ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení. Z uvedeného ustanovenia však nemožno činiť záver, že „dlžník sa v takomto prípade nemôže dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie; to by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník.“ Ústavnú udržateľnosť právneho názoru najvyššieho súdu uvedeného v rozsudku sp. zn. 1 Cdo 76/2007 z 28. januára 2009 skonštatoval Ústavný súd SR v náleze sp. zn. IV. ÚS 337/2012 zo dňa 3. júla 2012.

14. Odvolací súd sa preto stotožňuje s právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý zamietol žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie, nakoľko žalobca nepreukázal, že naňho bola platne postúpená žalovaná pohľadávka. Za takto zisteného skutkového stavu potom už nemalo význam sa hypoteticky zaoberať otázkou, či postúpením pohľadávky zo spotrebiteľského úveru na zahraničný subjekt spôsobuje zhoršenie postavenia spotrebiteľa.

15. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 C.s.p.).

16. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. V odvolacom konaní bol plne úspešný žalovaný, preto by mu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Žalovanému však podľa obsahu spisu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd preto rozhodol tak, že žalovaný nemá voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Nebude potom ani potrebné, aby o výške náhrady trov odvolacieho konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodoval súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).